

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
НАЙ-ХУБАВАТА НА СВЕТА

chitanka.info

Живеела някога една вдовица. Покойният ѝ мъж бил магьосник и голям богаташ. Тя си имала само един син и много го обичала. Глезела го, угаждала му, нито го карала да се учи, нито — да работи.

— Имаме си богатство — казвала тя. — Син ми може да харчи, додето е жив. Защо да мъча детето с училище и да го принуждавам да учи занаят? Нека ме поменува с добро.

Момчето порасло. Станало вече момък на двадесетина години, а нищо не умеело да работи. Един ден рекло:

— Мамо, дай ми един кон и дисаги с пари; искам да походя по света — да видя къде що има и как живеят хората. При тебе ми се стяга сърцето...

Майка му се бояла, че какъвто е разглезен и неук, много има да теши, ако се отдели от нея. Но нали синът бил привикнал все да му се угажда, и сега настоял на своето. Тя го пуснала, като му дала кон и дисаги с пари, но му поръчала по-скоро да се върне. Момъкът ходил от град на град, додето стигнал в една столица. Спрял се в някаква странноприемница и на сутринта тръгнал по града — да се разходи. Влязъл в едно кафене, дето се събирали на среща най-видните хора от града. Там чул, че момците говорят за царската дъщеря, която била най-хубавата на света. От цял свят се стичали момци да я видят, но тя вземала по една торба жълтици — само да си покаже челото и очите, а по един конски товар — да ѝ види човек лицето и да говори с нея.

Момъкът се прибрал в странноприемницата да си преброи парите. Били му останали само една торба жълтици. Взел парите, отишъл в двореца и казал, че иска да види царкинята. Тя се явила пред него, цяла пребрadena с черна свила: виждали ѝ се само очите и челото. Но и по това, което се виждало, момъкът разбрал, че наистина тя ще да е най-голямата хубавица на света. През всичкото време не можел да откъсне очи от нея.

Щом се върнал в странноприемницата, яхнал си коня и отишъл при майка си. Тя го причакала с голяма радост и го запитала какво е видял и как е прекарал.

— Много добре прекарах, мамо — рекъл ѝ той. — А свят — да му се ненагледаш: от хубав по-хубав. Ние тука седим и нищо не знаем.

Майка му го попитала не е ли заловил някаква работа. Той това и чакал.

— Залових, мамо, залових. Станал съм тежък търговец: на царската войска препродавам коне. Но тая търговия иска пари. Каквото имах, дадох го за стока, а ми трябват още три-четири товара жълтици, та съм дошъл да ми дадеш пари.

— Ех, синко — рекла тя, — толкова пари нямам. Но имам една кесия, която сама струва повече и от сто товара злато. От баща ти ми е останала. Духнеш ли в нея, тя се напълва с жълтици.

Вдовицата извадила вълшебната кесия, синът духнал в нея и тя се напълнила с жълтици. Той си ги турил в джобовете, простил се с майка си, яхнал коня и — право в града, дето живеела най-хубавата на света. Стигнал там и отишъл в странноприемницата, заключил се в стаята и почнал да духа в кесията. Насипал купища жълтици. На другия ден натоварил една кола — колкото могли да возят конете — и се запътил за двореца. Стигнал там и казал, че иска да види лицето на царската дъщеря и да говори с нея. Момата се почудила, като видяла, че ѝ носят не конски товар, а цяла кола с жълтици. Тя заповядала да въведат непознатия в най-богато наредената стая. И двамата седнали на столове, постлани с коприна, а наоколо всичко светело от злато, кадифе и скъпоценни камъни. Момъкът не можел да се нагледа на момината хубост и не снемал очи от лицето ѝ, а царкинята пък не можела да се начуди на неговото богатство и го запитала чий царски син е. Той си признал, че не е царски син.

— Ами отде намери толкова много пари и как не ти беше жал да ги дадеш само за да ме видиш?

Момъкът не знаел, че по света има и лоши хора, на които не трябва да се доверява всичко. Той рекъл:

— Защо да ми е жал, светла царкиньо, когато за няколко дена мога и целия дворец да напълня с жълтици?

— Как така? — викнала учудено хубавицата. — Възможно ли е това?

— Да — рекъл момъкът, — възможно е. Погледни тая кесия. Духнеш ли в нея, тя се напълва с жълтици.

Той духнал, кесията се напълнила с жълтици: и човекът ги изсипал на масата. Царкинята рекла хитро:

— Тая кесия трябва да има някаква тайна. Ти като духнеш, тя наистина се пълни с жълтици, но дали ще се напълни, ако духна аз?

— Духни! — рекъл момъкът и ѝ дал кесията.

Царкинята взела кесията, духнала и тя се напълнила пак с жълтици.

Момъкът протегнал ръка да си вземе кесията, но момата плеснала с ръце, влезли двама въоръжени стражи и тя им заповядала да изхвърлят момъка из двореца. Той почнал да си иска кесията, но стражите го хванали здраво и с блъскане и ритници го изпъдили на улицата. Колкото засрамен, дважд по-ядосан си отишъл момъкът в странноприемницата. Влязъл си в стаята и започнал да мисли как да си отвърне на жестоката хубавица. Нищо не можал да измисли. Колкото жълтици му били останали, платил, яхнал си коня и — право при майка си. Тя го пак запитала що е направил и дали му върви добре търговията.

— Ох, мамо! — почнал да ѝ се оплаква той. — Много на зле ми тръгна. Разбойници ме нападнаха по пътя и ме обраха: всичко ми взеха, но най-много жаля за кесията. Сега ми трябват пари да наема потеря, та да настигнем разбойниците и да си върна кесията.

Майка му му казала:

— Много пари трябват, сине, та да наемеш потеря и да храниш толкова хора; па и всеки няма да се съгласи да тръгне по такава опасна работа. Но ето един пръстен, останал от баща ти. И той има вълшебна сила: туриш ли го на десния си палец и почнеш ли да удряш с ръка по дясното коляно, ще излиза войска дотогава, додето спреш. А туриш ли го на левия палец и удариш ли по лявото коляно, каквато и войска да стои пред тебе, отведнъж ще изчезне. Хайде вземи го, па друг път си отваряй очите!

Вдовицата дала на сина си малко пари, защото виждала, че не умее да пести, та колкото и да му даде, все ще ги пропилее, а той яхнал коня и се запътил за столицата. Спрял се на едно високо място, отдето целият град се виждал като на длан. Там си турил пръстена на десния палец и почнал да удря по коляното. Наизлизала като изземи войска — все по-многобройна, въоръжена от глава до пети. Цялото поле около града се изпълнило с войска. Царят през това време гледал от една кула на двореца към полето. По едно време — що да види? — многобройно войнство бликнало по полето като скакалци; цялата земя почерняла от хора, а конници току препускали насам-нататък. Той се уплашил и почнал да се окайва:

— Ох, аз, клетникът! Какво да правя сега? Отде се взе толкова много войска и чия е тя? Кой е тоя цар, който я е повел срещу мене, и отде да намеря войски да се бия с него?

Царската дъщеря рекла на баща си:

— Не бой се, татко! Аз ще се пременя в най-хубавите си дрехи, па ще отида да посрещна тоя цар и да го запитам какво иска от нас, та е повел тия войски. Защо ми е хубост, ако не мога с нея да смиря гнева на един мъж?

Тя се облякла добре, качила се в колесница, впрегната в четири коня, и поръчала да я откарат, дето е войската. Момъкът, като видял, че царкинята иде сама при него, накитена и пременена като невеста за сватба, си помислил, че е дошла да му се предаде и да го вземе за мъж. Щом слязла от колесницата, момата му се поклонила като на цар. И той слязъл от коня и ѝ се поклонил. Тогава тя го познала, че е същият глупак, когото по-рано излъгала, та му взела вълшебната кесия. А той се омаял от хубостта на царкинята и не знаел какво да каже: само стоял и я гледал: в тия дрехи тя му се сторила дважд по-хубава, отколкото първия път. Момата рекла:

— Ако си дошъл за кесията, ще ти я дам. Не само кесията — а и мене самата вземи и ме отнеси там, отдето си дошъл! Не мога само да разбера как си довел толкова войска.

Момъкът повярвал, че хубавицата наистина го иска за мъж, та от радост дори се забравил. Той седнал до нея в колесницата и почнал да ѝ разказва за силата на вълшебния пръстен. Тя пак се престорила, че не вярва, и поискала сама да изпита пръстена. Щом го взела, тя си го турила на лявата ръка и ударила по коляното с китка. Войската изведнъж изчезнала. А царкинята плеснала на момъка такъв плесник, че той паднал от колесницата. Додето се опомни, момъкът видял двама от царските стражи, че летят с коне към него; те го хванали, вързали му ръцете отзад, покачили го на неговия кон и препуснали заедно с коня му.

Три дни и три нощи го мъкнали, докато го извели извън това царство. Той се намерил в една пуста планина сам-самичък, вързан на едни скали. Стражите били отвели със себе си и коня му. Дълго се въртял момъкът гладен и жаден, извивал се като змия, докато успял някак си да си освободи едната ръка. Развързал се и тръгнал да търси вода и нещо за ядене. Намерил в дола едно изворче, та се напил, а за

ядене нямало нищо друго освен диви круши и киселици. Ял, каквото намерил, и се губил дълго време из планината, докато стигне до някакво село в низината. Примолил се на едни хора да го нахранят и да преспи у тях, а той да им върши, каквото може. Тъй ходил от село на село, работил, както го учела нуждата, докато стигнал най-последен одърпан, окъсан и изгладнял у дома си.

Видяла го майка му на какъв ред е и почнала да плаче и да го пита що е претеглил, та се връща вкъщи такъв окаян. Той и сега не й казал истината, защото го било срам.

— Ох, мамо! — почнал да се оплаква синът. — Недей ме пита, че моите тегла нямат край! За да стигна по-скоро до онова място, дето се скриха разбойниците, и да ги подгоня с войската, която щеше да се появи, щом си туря пръстена, качих се на един кораб. Но по пътя като излезе една буря, като зареваха едни силни ветрове, като се вдигнаха до небето едни вълни... Корабът се удари в една скала и стана на късове: всички се издавиха, само аз се отървах, но пръстенът ми падна в морето и там остана. Кажи ми сега, мамо, как да си взема кесията от онези проклети разбойници! Друго ми не трябва.

— Не знам, синко — рекла майка му. — Много пари нямам, но все ще намеря да ти дам за по път и колкото да се облечеш. Имам една златна чаша — и тя е останала от баща ти. Ако я потъркаш с ръка, ще се яви един дух, черен като въглен. Където му кажеш, ще те отнесе веднага; каквото му речеш, ще го направи мигом.

Майката му дала чашата, той я потъркал с ръка и тутакси пред него застанал един черен човек — страшен, страшен — да умреш от уплаха. Той рекъл с гръмлив глас на момъка:

— Какво искаш, господарю? Заповядай!

Момъкът отпърво се уплашил и не знаел що да каже от страх, но после се опомнил и рекъл:

— Искам да ме отнесеш в тоя и тоя град.

Щом произнесъл думите, усетил, че го унася шемет: той се бил понесъл с много голяма бързина. Когато се свестил от шемета, намерил се пред самия град, дето живеела най-хубавата мома на света.

— Сложи ме хей там, на онова бърдо! — заповядал момъкът и духът го отнесъл на същото бърдо, където преди време хубавицата му била взела пръстена.

— Сега — рекъл момъкът — да ми донесеш една хубава шатра, като на някой цар, царски дрехи и каквото друго трябва, за да се нареди шатрата, па да я сложиш хей на онова място.

Черният слуга направил и това. Най-после момъкът му заповядал да пренесе в шатрата и самата царска дъщеря. Подир малко хубавицата се озовала, без да знае сама как, в шатрата и видяла, че пред нея стои същият момък, на когото била взела по-рано кесията и пръстена. Той бил облечен като цар. В ръцете му имало златна чаша, а в шатрата наоколо — най-богата покъщнина. Колкото и да бил разгневен преди това момъкът, колкото и да се канел да си отмъсти на коварната хубавица, сега — като я видял — забравил всичките си закани. Щом го видяла такъв плах и покорен, царкинята му се усмихнала и рекла:

— На хубаво място си ме довел, но като знаеш такива магии, защо не дойдеш в моята стая, а ме водиш тука — да ме плашиш? Кажи ми само отде е тая богата шатра, па след това ме води, ако щеш, и накрай света! Дето си ти, там искам да бъда и аз.

Момъкът пак се измамил, та казал на царкинята, че всичко това става чрез вълшебната чаша. Тя взела чашата — уж да опита — потъркала я и се явил черният дух. Момата му рекла:

— Я вземи тоя оттука, че го пренеси някъде през море, на някой остров, дето се въдят дяволите!

Черният слуга грабнал момъка и за миг го пренесъл надалеч, през много земи и морета, на един остров, дето наистина се въдели дяволи.

Пред нещастника стърчала висока гола планина, само камънак и сипеи, а наоколо море — додето ти стигат очите. Той се запътил към най-високия връх — да види дали няма да мине някой кораб да го спаси от тая каменлива пустиня, дето го чакала гладна смърт. Вървял, вървял, па седнал да си отпочине на една скала. Както седял, току дочул, че близо до него се карат някакви хора. Разбрал, че гласовете излизат наблизко от една пещера. Влязъл в пещерата — и какво да види: двама дяволи, рогати, опашати, черни като въглени, се карат, та ще се избият. Като го видели на тоя остров, дето никога не бил стъпвал човек, с такива царски дрехи, явил се изневиделица, те се много изплашили: помислили, че пред тях стои сам цар Соломон, а пък дяволите се боят от него, защото знаят, че му служат всички духове.

Момъкът попитал защо се карат, а дяволите му рекли:

— Ето, честити цар Соломоне, кара ме се за тая огърлица и за тая пръчка. Ако тури човек огърлицата на врата си, става отведнъж невидим, а удари ли с пръчката, мигом отива, дето ще.

— Лъжете вие! — викнал им той. — Вие искате да излъжете и самия цар Соломон, но ще видите сега.

Дяволите се вкаменили от страх. А той взел огърлицата, турнал си я на шията, ударил с пръчката и решил да се намери в стаята на царкинята. Минала-неминала минута време, наистина се намерил в стаята на хубавицата. Тя тогава спяла. Момъкът почнал да лае като куче и да драци по леглото. Царкинята се събудила: гледа — в стаята няма никого. Погледнала да не е отворена вратата: вратата — заключена. Момата си помислила, че ѝ се е присънило, и отново си легнала. Тъкмо заспала, момъкът започнал да мяука като котка и пак да драци по леглото. Царкинята пак се събудила, пак търсила под леглото, под столовете: не могла никъде нищо да види. Пак си легнала. Той взел да вреци като коза и да души момата. Тя се събудила, почнала да се брани, да маха с ръце, но той все врещял и я душел. Момата ударила на молба:

— Който и да си ти, дявол ли си, човек ли си, моля ти се, недей ме мъчи: кажи ми какво искаш от мене! Всичко, каквото искаш, ще ти дам, само престани да ме мъчиш!

Като чул тия молби, момъкът повярвал, че хубавицата се кае от сърце за злините, що му е причинила, и снел огърлицата от шията си. Тя го видяла и паднала на колене да му се моли — да я прости. Тогава той оставил огърлицата и пръчката и се хвърлил към царкинята да я дигне от земята. Навел се, та я прегърнал и ѝ казал:

— Прощавам ти за всички злини, що видях от тебе: само бъди моя жена! Нека да живеем отсега честито един е друг!

Но в това време хубавицата била вече грабнала вълшебната чаша и я потрила с ръка. Дошъл пак черният дух и тя му казала:

— Я грабни тоя глупак, та го отнеси някъде, където човешки крак не стъпва! Пренеси го сега там, дето няма жива душа, съблечи го гол, вържи му ръцете и краката, па го намажи с мед и го хвърли да го изядат мухите, осите и комарите.

Момъкът се озовал мигом на един остров, посред най-голямото море, над едни стръмни скали, отвесни като стени на кула. Нито можел човек да се качи по тия скали, нито да слезе от тях. Нещастникът се

намерил наврѣх скалите — гол, вързан, намазан с мед. Духът бил изчезнал. На тоя остров имало мухи, едри като брѣмбари, и комари, големи като врабчета. Те го нападнали, забрѣмчали около него и почнали да го хапят; от цялата му снага потекла кръв. Момѣкът взел да се трѣшка и гърчи от мѣка. Както се извивал от болки, едната му рѣка се изплѣзнала изпод вѣжето; вѣжето се поотхлабило, той си измѣкнал и другата рѣка и почнал да маха с две рѣце — да се пази от лютите насекоми. Развързал си с голяма мѣка и краката и побързал да си облече и дрехите, които били захвърлени до него. Но мухите и комарите се лепели по лицето и рѣцете му. Гонен от насекомите, момѣкът почнал да тича по скалите — дано види някъде вода да се измие. Наистина, след като тичал доста, намерил един извор; изкѣпал се и се отървал от мухите и комарите. Като се напил от водата на извора, усетил голям глад. Но никъде по тия скали не се виждадо ни дърво, ни храсталак. Ходил, ходил, минал най-високите скали, превалил отвѣд канарите. Там имало дървета, трева и ручеи. Момѣкът намерил една ябълка, цяла сведена от плод, с едри, червени ябълки, каквито никъде не бил виждал. Той накѣсал, колкото можал, и трѣгнал по-нататѣк; вървял и ял, вървял и ял, като се заглеждал — дано види някъде извор. Намерил извор и се навел да пие, но като се огледал във водата — уплашил се от образа си: на главата му били порасли рога! Попипал с рѣце: наистина рога! Колкото повече минавало времето, толкова растели и рогата. Расли, расли, станали колкото на тригодишен елен.

— Ах, аз клетникът! — почнал да се оплаква момѣкът. — С тия дълги рога как ще изляза пред хора? Отсега вече никога не ще мога да се вестя пред най-хубавата мома на света, камо ли пѣк да я взема за жена!

Както ходел и се окайвал така, момѣкът стигнал до едно голямо сенчесто дърво и седнал да си почине. То било смокиня. И тя била отрупана с плод, цялата се била навела. Той хапнал няколко смокини и усетил, че на главата му олеква; пипнал се: рогата били намалели. Хапнал още една-две смокини — рогата изчезнали. Момѣкът много се зарадвал и рекъл:

— Добре, че се спасих от тия рога. Само да имам късмет да се измѣкна от тоя проклет остров, дето ме хвърли жестоката хубавица, хубаво ще ѣ се наплатя! И на нея, и на целия ѣ род.

Момъкът тръгнал да дири място, отдето би могъл да слезе долу, на брега. Никъде нямало спад, ни дори полегато място: навред се спущали стръмно отвесни канари. Но от една скала видял, че пълзи буен повит, преплетен като дебели въжета, надолу по скалите. Повитът стигал тъй чак до пясъка на брега. Докато размислял как да се спусне надолу, момъкът съзрял, че по морето се задава кораб. Той извадил кърпата си, вързал я на един прът и почнал да маха. Моряците забелязали кърпата и насочили кораба към острова. В това време момъкът откъртил тънки пръчки зелен повит, изплел от тях две големи кошници и напълнил едната с ябълки, а другата — със смокини, па ги покрил отгоре с листа.

Той вързал двете кошници с дълго въже повит и ги спуснал на пясъка, а после се уловил за дебелите въжета, що се били изплели по скалата, и сам слязъл на брега. От кораба го видели, пратили му двама гребци с една лодка и го пренесли на борда.

Момъкът пътувал с кораба няколко седмици. Много крайморски градове минали, докато стигнали до страната, дето живеела най-хубавата на света. Там той слязъл, поблагодарил на моряците, дал им от смокините и се запътил за двореца. Колкото смокини му останали, момъкът си ги натурял по джобовете, а в кошницата пресипал ябълки от другата кошница. Било вече зимно време. Ябълки нямало в онова царство. А неговите ябълки били едри и червени — сякаш сега откъснати. Момъкът минал веднъж-дваж край царския дворец и все викал: — Ха ябълки, хааа! Пресни ябълки, хубави ябълки!

Царските слуги се затекли, та казали на царя. Той заповядал да му доведат ябълкаря. Отвели му го. Царят му дал сто жълтици и купил ябълките, а ябълкарят, щом излязъл, изгубил се — никой да го не види и чуе.

Вечерта царят събрал семейството си на вечеря. Дошла царицата, дъщеря ѝ и три момченца, братчета на хубавицата. След вечеря царят заповядал да донесат ябълките. Всички се израдвали, като видели пресни ябълки, току-що откъснати. Изяли по няколко, а малките деца отведнъж се развикали:

— Я вижте какви хубави рога има татко — като на елен!

Царят, царицата и дъщеря им се спогледнали и що да видят — всичките били с рога! Вкаменили се на мястото си.

— Ето — рекъл царят — какви излязоха тия проклети ябълки! Да зная де е онзи хитър ябълкар, ще го насека на късове!

И той извикал веднага най-верния си слуга и почнал да му се кара:

— Кой от вас доведе оня човек с ябълките? И защо не опитахте тия проклети ябълки, преди да ми ги дадете? Ето, че пораснаха на всички ни рога! Главите ви ще взема, ако не отидете веднага да намерите ябълкаря и да го доведете при мене.

Слугата гледал изплашено царя — рогат като елен — и не знаел що да каже, за да се оправдае. А царят, като се боял да не би да се разнесе по града, че той и семейството му са станали рогати, забранил на слугата да казва комуто и да било за тая работа. Той му поръчал да тури стража пред вратата да не би някой да влезе, та да ги види с рога.

Голяма била мъката и на царя, и на царицата, и на дъщеря им. Царят се тюхкал и викал:

— Какъв цар съм сега аз? Цар с рога: де се е виждало такова чудо! Ако узнаят хората, че на царя са порасли рога, къде ще мога да се скрия от срам? А не мога вечно да стоя затворен...

Царицата също се окайвала:

— Ох, каква беда ми дойде до главата! Царица с рога — като някоя крава... Да не смея да се покажа пред хората...

Но най-тежка била скръбта на царкинята. Тя току се гледала в огледалото и викала с гняв и злоба:

— Ах, да зная само кой ми е нагласил това — със зъби ще го разкъсам! Всички ме смятаха по-рано за най-хубавата на света, а сега какво ли биха рекли момците, да ме видят с рога? От гаври и подбив няма един спокоен миг да видя.

Слугата отишъл да търси ябълкаря, но не можал да го намери никъде: оня сякаш под земята бил потънал. Разгласили по цялото царство — ако някой знае къде е човекът, който е продавал пред двореца ябълки, да го доведе: голяма награда ще получат и двамата. Но никой не се обаждал отникъде. Повикали и придворния лекар. Той отишъл в двореца и с почуда гледал рогатото семейство. Царят му казал гневно, че ако не го излекува за десет дни, ще му отсече главата. Затворил го в двореца, в стаите, дето се бил отделил със семейството си, и не го пуцал навън; страх го било оня да не каже някому, че царят има рога. Лекарят ги лекувал, с каквото знаел, де що имало билки и

церове за разни израстъци, все им давал да пият, но рогата не само не се изгубили, а станали още по-големи и толкова се разклонили, че рогатите хора вече не можели да легнат; трябвало да спят седнали или прави. Десетте дена се минали: никакъв лек не помогнал. Царят се разсърдил и заповядал да убият придворния лекар. Сетне поръчал да обадят по цялата царщина, че царят е болен и който го излекува, ще получи от него, каквато награда пожелае. Разгласили повелята. Почнали да идват един през друг лекари и да лекуват царя. Той вземал на всички главите. Разчуло се навсякъде, че който лекар влезе в двореца, не излиза оттам. Хората се уплашили; никой не идвал вече в двореца и който казвал по-рано, че е лекар, сега се криел и разправял, че не разбира нищо от лекуване. Дори мнозина лекари побягнали от това царство от страх да не би силом да ги отведат в двореца да лекуват жестокия цар.

През това време ябълкарят си живеел в града при една бедна бабичка и чувал за всичко, което ставало в двореца. Порасла му била дълга брада, та никой вече не можел да го познае. Един ден той се облякъл в нови дрехи, турил си висока шапка и отишъл в двореца. Казал на царедворците, че иде от далечна земя: лекар бил.

Отишли при царя и му доложили, че някакъв лекар е дошъл от далечни земи да го лекува. Онзи поръчал да го пуснат веднага при него. Влязъл преоблеченият ябълкар и като прегледал царя, рекъл му:

— Рогати хора има много по нашата земя, отдето ида аз. Мнозина съм излекувал. И тебе ще излекувам, та ще ти се скрият рогата, като че никога не си ги имал. Но това ще отнеме около месец време.

— Не месец — рекъл царят, възрадвам, — и година да ме лекуваш, пак съм съгласен: стига да ме отървеш от тоя голям срам! Излекувай ме, а пък аз ще ти дам всичко, каквото поискаш. Дори дъщеря си съм готов да ти дам и половината царство.

— За наградата — рекъл знахарят — ще си поприказваме сетне. А сега да приготвим цар. При себе си аз нямам прибори, та ти ще ми донесеш, каквото се намери в двореца — и то с едно условие: до каквото се допра, то ще бъде мое.

— Добре — казал царят.

Лекарят поръчал да му донесат една кесия: в нея да бърка лека. Донесли една — позлатена, окичена с елмази и сребро, но той я не

щял.

— Тая не става — рекъл, — намерете кожена, без украшения! Търсили, носили какви не кесии, но знахарят не харесал ни една. Найсетне царят намерил кесията, която царкинята била отнела с хитрост от момъка; момата за нищо на света не искала да си даде кесията, но баща ѝ не щял и да чува: взел я и — право при знахаря.

— Става ли тая кесия? — запитал го. — Друга вече няма в целия дворец.

— Става — рекъл знахарят и взел кесията, па почнал да туря в нея разни билки, колкото за лице. — Дайте сега една пръчка — да разбъркаме лека!

Почнали да носят пръчки. И те все не ставали. Царят намерил пак под възглавницата на дъщеря си вълшебната пръчка. Момата плакала, молила баща си да ѝ я не взема, дърпала я от ръцете му, но той се правел на глух: взел я и я занесъл на лекаря. Онзи почнал да бърка лека. Сетне поискал пръстен — да цеди лекарството през кърпа. Кърпа той си имал, трябвало да му намерят само пръстен. Пак почнал да избира: кой пръстен широк, кой тесен, кой тежък, кой лек, не харесал ни един. Царят намерил пръстена, с който момъкът бил извикал войските. С какви усилия го изтръгнал от ръцете на дъщеря си — само той си знаел. Знахарят пхнал през пръстена кърпата, навил ѝ краищата около него, налял в кесията вино и се приготвил да цеди лекарството, но му дошло на ум, че няма чаша, дето да го изсипе. След като опитали много чаши, останала само онази, с чиято помощ се извиквал черният слуга. Ще не ще, царкинята дала и нея. Прецедил знахарят лекарството, в което бил надробил скришом една смокиня и поискал от царя да му даде огърлица — да брой колко капки да му капне от лека.

— Това лекарство — рекъл — е много опасно. Ако не са точно преброени капките, рогата не само не ще изчезнат, но може и опашка да порасте на човека.

И с огърлицата станало същото. Лекарят прегледал най-скъпите огърлици на царицата и на дъщерята, но не харесал никоя от тях. Царят пак отишъл да рови в стаята на царкинята. Намерил оная огърлица, дето правела човека невидим. Момата пак я не давала: плакала, кършила ръце, молила се. Но царят не слушал: дърпал огърлицата, та щял да я скъса. Тогава царкинята рекла на баща си:

— Татко, чуй само каква сила се крие в тази огърлица: тя прави човека невидим. Бива ли такава вълшебна съкровище да дадем на оня знахар?

— Не ща и да чувам! — викнал гневно бащата. — Що ми струва да съм невидим, когато, след като снема огърлицата, няма да снема с нея и рогата?

И отнесъл огърлицата на момъка. Знахарят почнал да брои с една ръка зърната, а с другата да налива от чашата в друга чаша.

Накапал десетина капки, долял вода и дал на царя да пие. Царят с трепереща от нетърпение ръка изпил питието — и след малко извикал толкова радостен, че и царицата, и княгинята, и децата се затекли да видят чудото: рогата му били намалели на една третина. Зарадвали се всички, че се намерил знахар да лекува рогати хора. Най-много се радвала царската дъщеря: тя вече прежалила всичко, що бил взел от нея баща ѝ, за да го даде на сръчния лекар.

Момъкът лекувал по тоя начин царя един месец, докато го излекувал. Сетне почнал да лекува царицата и децата. И тях излекувал. Когато дошло ред до царската дъщеря, той рекъл на царя:

— Тия рога са Божие наказание. Вие бяхте грешни, но не дотам и лекарството скоро ви помогна. Но ето че на царкинята не помага. Дадох ѝ веднъж да пие от лековитата смес, но рогата ѝ не намаляват.

А той ѝ бил сипал вода с разни билки, но не бил надробил в нея от смокините. Царят повикал тогава дъщеря си настрана, па ѝ казал:

— Дъще, видя ли как ни излекува тоя учен лекар всички до един? Само твоите рога стоят и той казва, че тъй ще си останат, защото си била много грешна. Кажи ми какви грехове имаш!

Момата почнала да плаче, но не искала да признае на баща си нищо. А той настоявал — всичко да му разкаже, та дано ѝ бъдат простени греховете. Най-сетне княгинята разказала на царя за коварството си, а той извикал знахаря и му казал, че дъщеря му била наистина извършила една неправда на някакъв млад човек, но сега сърцето ѝ се късало от мъка, като си спомнела за това.

— Добре — отвърнал знахарят, — ако тя признае и пред мене греховете си, може лекът да получи сила.

Момъкът отишъл при момата и я попитал:

— Какво си сгрешила, честита царкиньо, та ти са порасли рога и сега моят лек няма сила над тебе? Ти трябва да си работила с магии и

зли духове, та те сега ти пречат и убиват силата на моя цар.

Царкинята не познала кой е знахарят и почнала да го лъже — уж някакъв момък я много искал, а тя не щяла да го вземе, та от това сега тешела.

— Добре — рекъл той. — Ако си казала истината, лекът ще помогне.

Дал ѝ пак от водата. Но лекът не помогнал. Тогава тя му разправила как отнела на момъка кесията, но повече не искала да каже. Лекът пак не помогнал. Едва когато разказала всичко — от игла до конец, момъкът надробил малко от смокинята във водата, дал на момата да пие — и рогата ѝ намалели на една четвъртина.

— Церът си връща малко по малко силата — рекъл знахарят, — но не съм сигурен дали ще мога съвсем да ти махна рогата. Вижда се, че ти не се разкайваш за злините, които си сторила на оня простодушен и глупав момък.

— Разкайвам се — извикала царкинята и заплакала, — от все сърце се разкайвам.

— Щом е тъй — рекъл знахарят, — съгласна ли си да се омъжиш за него, ако той дойде отнякъде?

— Съгласна съм — отвърнала тя.

Тогава момъкът ѝ открил, че той е същият оня глупак, когото тя пратила с черния дух в най-залутания остров да го изядат мухи и комари. Разказал ѝ, че там намерил един постник, който го научил да лекува.

Тя почнала да го моли със сълзи на очи да я излекува, паднала на колене пред него и взела да му целува нозете.

— Моля ти се — викала тя и плачела, — прости ми тия големи грехове, които съм извършила пред тебе! Прости ме, че съм те накарала толкова да страдаш! Сега разбирам, че съм наказана за тия големи мои злини. Моля ти се, прости ме, излекувай ме и ме вземи за жена; ако ли не щещ, по-добре ме убий: да не съм жива да тегля тоя голям срам!

Момъкът видял, че момата го моли от сърце да ѝ прости, и се съжалил над нея, като я гледал как пълзи и му се моли. Излязъл отвън, начупил една смокиня в питието и го дал на момата. Тя го изпила наведнъж и след малко рогата ѝ се изгубили. Сетне сама отишла при

баща си и му казала, че иска да се омъжи за лекаря: или негова да бъде, или ничия.

— Добре, добре — казал царят. — Само да видим дали той ще иска да те вземе; такъв учен човек и от царя е по-голям, та може да те не ще.

Дошъл знахарят, прибрал си чашата, огърлицата, пръчката, пръстена и кесията и казал на царя, че ще си върви: голяма работа го чакала, та трябвало да бърза.

— Не бива така — рекъл царят. — Как може да си вървиш, без да съм те възнаградил? Какво искаш за това голямо добро, което ми направи?

Тогава момъкът отвърнал:

— Дъщеря ти искам.

Царят много се зарадвал, като видял, че се сбъдва желанието му. Почнали да приготвят, каквото трябва, за сватба, а момъкът отишъл с пръчката при майка си — да я покани на сватбата. Майка му се хвърлила да го прегръща и целува, понеже не го била виждала отдавна; толкова ѝ домиляло за него, че не искала да го пусне из ръцете си. Чак след като се успокоила и престанала да плаче от радост, момъкът ѝ казал, че е дошъл да я кани на царска сватба: той ще се жени за най-хубавата мома на света. Сетне извадил чашата, потрил я с ръка и се явил черният дух. Момъкът му поръчал да отнесе майка му и него в царството на най-голямата хубавица. Там направили сватба, каквато никъде не се била ни чула, ни видяла. Момъкът духал три дни и три нощи в кесията и я изтърсвал, докато напълнил целия дворец с жълтици, а после хвърлял от прозорците на всички, които се били събрали да пируват на неговата сватба. Кой що мине, все си напълнял джобовете със злато. Славата за тия жълтици се разнесла толкова надалеко, че и днес отиват хора пред двореца — да видят не е ли останала някоя жълтица някъде, макар че оня царски зет е отдавна умрял.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.